

Het levensverhaal van

Jan van Erkelens

Inleiding

Dit is het levensverhaal van Jan van Erkelens. Wij hebben altijd gedacht dat hij oud zou worden. En daarin hebben we gelijk gekregen. Op zijn 90e verjaardag was ook de poppenspeler Henk Boerwinkel aanwezig die aangaf dat hij zelf binnenkort in Meppel een overzichtstentoonstelling van zijn werk zou hebben. In tegenstelling tot Henk heeft onze vader nauwelijks enige documentatie van zijn artistieke ontwikkeling bijgehouden en daarom is het niet zo eenvoudig om de rode draad in zijn leven te ontdekken.

Eén ding is zeker: we hebben te maken met een groot kunstenaar. Dat blijkt uit zijn grafische werk, maar ook uit zijn marionetten die een belangrijke schakel vormen in de geschiedenis van het Nederlandse poppenspel. Maar onze vader hield ook erg veel van wandelen in de natuur. Hij was een echte natuurliefhebber en hij heeft vermoedelijk heel wat meer tijd aan het maken van aquarellen naar de natuur besteedt dan aan het maken van poppen. Die poppen geven echter veel beter weer wat er in zijn innerlijk omging. Pieter Blik heeft hem ooit met twee van zijn marionetten, de Moerasgeest en Angst, gefotografeerd in het Heilooërbos. Die foto heeft rond zijn afscheidsfeest als marionettenspeler in verschillende kranten gestaan.

Hoe kun je met zo'n vader een gelukkige jeugd hebben? Dat is weer een heel ander verhaal. Hij werd wel achtervolgd door geesten, maar hij had ook een optimistische natuur. Hij verstond de kunst van het opzij zetten van zorgen. Zoals zijn marionet Flip flap opmerkt:

Ik bekijk de wereld op zijn kop,
dat is ook wel leuk, je kikkert ervan op.
Al het donker in je hart zinkt weg en wordt weer licht,
de mensen, de dieren, ze hebben een ander gezicht.
Zit u in de zorgen, ik raad het u aan,
ga ook eens een tijdje op uw handen staan.
Zo van onder de wereld opnieuw bekeken
en in een wip bent u alle zorgen vergeten.

Tekst: Herbert van Erkelens

Lay out: Ernst van Erkelens

Website: <http://www.vanerkelens.nl/>

Inhoudsopgave

2	Mijn ouders
3	De Middenstraat
4	Angsten
5	Huwelijk
6	Kinderen
7	Artistieke vrienden
8	Een eigen huis
9	Docent creatieve handvaardigheid
10	Wachtgelder
11	77/11
12	Nieuwe partner
13	Dromen
14	Het overlijden van Nel
15	Tachtig jaar!
16	Het pad naar de sjamaan
17	Vrede
18	Terug naar Holland
19	Het afscheidsfeest
20	Fotoalbum
30	Informatie familie

Mijn ouders

Mijn vader heette Cornelis van Erkelens. Hij werd op 11 juli 1879 in Alkmaar geboren als zoon van Jan van Erkelens en Neeltje Mollevanger. Hij was vanaf zijn zestiende in dienst bij de marine. Hij is matroos tweede klas aan boord van het pantserdekschip Friesland geweest. Op zijn borst had hij een driemaster laten tatoeëren. Met een dergelijk zeilschip was hij naar Zuid-Afrika gevaren. Dat zeilschip heeft hij in het klein nagemaakt en in een fles gestopt. Hij moet erg handig met zijn vingers zijn geweest. Mijn moeder heette Cornelia Hendrika Kaptein. Zij werd op 7 september 1881 als onecht kind geboren. Zij was bij haar moeder Cornelia verwekt door een man die met een ander getrouwd was. Dat was in die tijd een groot schandaal. Zij werd opgevoed door haar grootvader, Hendrik Kaptein, en diens tweede vrouw, Engelisa Elleman. Ze woonden aan de Schapensteeg 24 in Alkmaar. Moeder Cornelia was niet erg gezond en leed aan vallende ziekte. Wanneer zij haar dochter naar school bracht, moest zij van haar grootouders zeggen: 'De meid brengt mij naar school.'

Nadat beide grootouders waren gestorven, verhuisde mijn moeder naar de Oudegracht 259. Zij was toen nog maar acht jaar oud en moest voor haar eigen moeder zorgen. Die overleed op 5 juli 1897 in het Gasthuis in Alkmaar. Mijn zus Tine heeft later aan mijn zoon Herbert geschreven: 'Die Moeder was altijd ziek en zij moest de kost verdienen, de was doen en boodschappen halen voor een paar gezinnen die daarvoor konden betalen. Af en toe kregen ze wat brandstof of voedsel van de kerk. Armoef troef natuurlijk! Ze was 15 toen haar Moeder stierf en de kerk heeft haar op geen enkele manier geholpen. Ze heeft een baantje gezocht en gevonden als dienstmeisje voor dag en nacht.' Wie haar vader was, moet toen wel bekend zijn geweest. Hij stond op straat te kijken toen zijn dochter in 1905 in het huwelijk trad met Cornelis van Erkelens.

Cornelis en Cornelia woonden aanvankelijk in (den) Helder, omdat mijn vader toen nog bij de marine zat. Hun eerste kind, mijn oudste zus Nel, werd in 1906 in Helder geboren. Spoedig daarna werd mijn vader om gezondheidsredenen ontslagen uit de marine en begon hij, na een korte periode als schuitenmaker in Noord-Scharwoude, in Alkmaar een nieuw leven als pakhuis- en wijnkopersknecht. Mijn broer Kees werd in 1913 geboren, ikzelf in 1918. Daarna kwam een tweeling: Tine en Ger. Toen er onverwachts na Tine nog een tweede kind ter wereld kwam, viel mijn vader flauw. Hij wist even niet meer hoe hij met zijn bescheiden inkomen voor zoveel kinderen zou kunnen zorgen.

De Middenstraat

We woonden in een klein huisje aan de Middenstraat 20 in Alkmaar. Later, maar toen was ik al 20, verhuisden we naar de Kooimeerlaan. Mijn vader verdiende zijn brood met de verkoop van likeuren, wijnen en zelf gemaakte limonade. Hij haalde de essences voor die limonade bij Polak & Schwartz in Zaandam. Korte tijd woonden we ook nog aan de Nieuwpoortslaan 11 waar mijn vader een winkeltje had. Hij reed in die tijd met een karretje vol flessen en zijn eigen merk limonade door Alkmaar.

Cornelis van Erkelens met de kar waarop ik de tekst "Likeuren. C. van Erkelens/Nieuwpoortslaan. Wijnen" heb geschilderd.

Tijdens mijn jeugd heb ik sterke gelukservaringen gehad. Toen ik nog als huisschilder werkte, stond ik een keer op een lange ladder bij het Waagplein aan de overkant van het water. Later was daar het bureau van de Alkmaarsche Courant. Ik stond op die ladder met mijn rug in de zon. En toen begon ineens het carillon te spelen. Toen kreeg ik een absoluut geluksgevoel. Een tweede keer was in verband met mijn kamertje. Mijn moeder ging helemaal mee in het socialisme van mijn vader. Zij had kritiek op de katholieke kerk, omdat die de rijken voortrok boven de armen. Een keer heeft ze die zwartrokken weggejaagd, toen die haar probeerden over te halen weer naar de kerk te gaan. Zo werd zij overtuigd socialiste. Er was toentertijd een kalender voor de proletarische vrouw die "Naar het licht" heette. Daarin stond iedere week of iedere dag een beschouwing over een of ander onderwerp. Daarin had moeder gelezen dat het voor een kind zo belangrijk was om een eigen plek of een eigen kamertje in huis te hebben. Ik had boven op zolder al een hoekje voor mijzelf gemaakt van een oude kist met een stoelzitting erop en een rand van gordijnstof. De tafel bestond uit een blad dat mijn vader waarschijnlijk in elkaar getimmerd had.

Dankzij mijn moeder en Nel kreeg ik een eigen kamertje. Nel stond de helft van haar slaapkamer af. Dat was een grote verrassing voor mij. Terwijl ik afwezig was, werden een extra raam in het dak en een wand aangebracht. Ik wist van niets en was verschrikkelijk blij dat ik mij in een eigen kamer terug kon trekken. Nel ondersteunde mij ook financieel. Ze verdiende al wat en gaf geld aan mij, zodat ik kon tekenen en schilderen. Ik had nu echt mijn eigen plekje. Op een keer stroomde ik daar vol met geluk. De tranen stroomden over mijn wangen. Dat had te maken met het schilderen en het maken van marionetten.

Mijn vader maakte voor de kinderen speelgoed. Vooral de grote stoomcarrousel was heel knap in elkaar gezet. Dat herinner ik mij nog goed. Het was gemaakt van een paraplu. Daar zaten schildjes op en daar hingen kraaltjes aan. Verder hingen er allemaal schuitjes met poppetjes erin aan. In het midden was een draaiorgel en als je daaraan draaide kwam de hele carrousel in beweging.

Angsten

Ik moet vroeger een echte drein zijn geweest. Voor straf stopte mijn moeder mij wel eens via een luik in het donker onder de vloer. Ik was sowieso een kind met angsten. Als ik schreeuwend wakker werd, hield Nel mij in haar armen om mij te troosten. Op mijn vijftiende kreeg ik een boekje in handen van Otto van Tussenbroek. Daarin stonden 56 poppen van zijn broer Harry afgebeeld. Harry van Tussenbroek was geïnspireerd geraakt door poppen en maskers uit het Verre Oosten. Hij maakte fantastische gestalten die niet konden bewegen, maar mij wel raakten. Drie jaar daarna kwam ik in contact met de poppen speelster Grietje Kots die mij het belang van beweeglijkheid leerde. Vervolgens begon ik zelf grote marionetten te maken met een voor mijn gevoel sterk magische, symbolische werking. Ik werd rond die leeftijd door geesten werd achtervolgd die in mijn donkere slaapkamer om mij heen zweefden. Om mijn angst te overwinnen besloot ik deze geesten nader vorm te geven in marionetten. Zo ontstond onder meer de Moerasgeest, een van mijn meest geliefde marionetten.

Mijn allereerste voorstelling met solomarionetten heette 'De Toverspiegel' en bevatte veel tekst op rijm. Het begint met de Tovenaar die ons probeert terug te voeren naar de kindertijd toen alles nog een wonder was. Daarna kwam mijn eigen fantasiewereld tot leven:

Want zie ... ik strooi wat toverpoeder door de zaal
en wie een snuifje opvangt, gelooft het allemaal.
Let op ... het ogenblik is aangebroken,
de gongslag luidt, dan komen reeds de spoken,
elven en kabouters, demonen, geesten,
griezelgestalten, wondere waterbeesten.
Let op ... zij komen bij ons binnen,
het bonte spel gaat thans beginnen.

Kabouter Otje en het Kikkerdier

Later noemde ik mijn theater de Toverspiegel en dit marionettenspel 'Vreemde nacht.' Aan het eind van het spel zegt de Tovenaar:

Weg zijn de elfen en de spoken, de betovering is weer verbroken.
De werkelijkheid neemt ons weer in bezit, mij en ook U die rustig op uw stoelen zit.
Maar worden de zorgen u soms te zwaar, illusieland staat altijd klaar.
Zorgen bevrijdend, gelukkig leven, daar zult u bij ons van verzekerd wezen.
Ik groet u allen, de hand aan mijn hoed, adieu, vaarwel, het ga u goed.

Huwelijk

Een van mijn eerste marionettenspielen heette 'De bloem van het geluk. Ik was op zoek naar de ware liefde. Op de MULO (Meer Uitgebreid Lager Onderwijs) leerde ik Riek Habiecht kennen. We zaten bij elkaar in de klas. Maar ik was geen studiehoofd. Ik vertrok al snel naar de ambachtsschool om het vak van huisschilder te leren. Daar ontdekte de docent Harmsen mijn tekentalent. Riek werkte na de MULO als dienstmeisje bij dominee Kuiper en zijn vrouw. Kuiper was verbonden met de Doopsgezindte Gemeente. Ik had een oogje op Riek en fietste langs als ze op het balkon kleedjes stond uit te kloppen. Zo is het aangeraakt. Ik was aanvankelijk secretaris van de NBAS (Nederlandse Bond voor Abtinent Studerenden). Riek kwam uit een rood gezin en was lid van de AJC (Arbeiders Jeugd Centrale). Ik ben zelf ook lid geworden. De kindergroepen bij de AJC werden "de Rode Valken" genoemd. Met Riek had ik de leiding over een koppel: "de Klimop".

We hebben vijf jaar verkering gehad. Toen zei dominee Kuiper: 'Wordt het niet eens tijd dat jullie gaan trouwen?' Dat was in 1943 midden in de oorlogsjaren. Op 8 december 1943 zijn we getrouwd. Riek zegt er in haar levensboek over: 'Ik had een mooie trouwjurk, die had mijn zus Rie zelf gemaakt. Het was een mooie jurk geworden, afgezet met zwanendons. Van Jan kreeg ik een mooi trouwboeket. Als ik naar onze trouwfoto kijk, vind ik mijzelf een leuk meisje. Wij waren een leuk stel: Jan en Riek.'

We gingen boven de garage wonen aan de Frederikslaan 18. Dat was het huis dat mijn ouders voor de oorlog hadden laten bouwen van het geld dat mijn broer Kees naar Nederland stuurde. Die werkte bij de Bataafsche Petroleum Maatschappij (BPM). In mei 1947 zou Kees met zijn vrouw Gwen en hun twee kinderen Bob en Keesje naar Nederland komen. Daarom ging ik tijdig op zoek naar andere woonruimte. Het zou op de Frederikslaan veel te vol worden. Ik kreeg een tip dat aan de Westergweg 15 een woning illegaal bewoond werd. De gemeente stemde erin toe dat ik dit huisje met Riek mocht betrekken. De vrouw die erin woonde kreeg van Heiloo vervangende woonruimte aangeboden. Maar ze was zo woest over haar gedwongen vertrek dat ze een grote

puinhoop achterliet. Die moesten we eerst opruimen. Het was een prachtig plekje achter een ander huis met een grote tuin in de richting van de spoorlijn.

Het interieur aan de Westergweg 15: de kolenkachel, een doofpot, het bronzen kopje van Ernst gemaakt door Marijke Visser, een schilderij van mij (met bergen) en een schilderij van de Alkmaarse kunstschilder Gerrit Lugthart (kinderkopje omringd door vele gestalten).

Kinderen

We kregen twee kinderen: Ernst werd op 14 augustus 1948 geboren en Herbert op 6 november 1952. Dat was een heerlijke tijd in ons leven. Ernst speelde veel met Marianne Boer, een kleindochter van buurman Klut. Herbert wilde al heel vroeg weten hoe de wereld en de kosmos in elkaar zat. Marianne heeft hem denk ik rekenen en het alfabet bijgebracht.

Jan en Rie Jonker waren onze naaste burens, ook echte socialisten. Rie klopte altijd op de muur als de koffie klaar was. En dan ging Riek naar het huis van de Jonkers toe. Ze hadden twee zoons: Koos en Henk. Koos was veel in het buitenland. Daarom zijn Ernst en Herbert meer met Henk opgegroeid die een paar jaar ouder was dan Ernst. Dan had je ook nog Pim, de gecastreerde kater. Wij hebben een tijd lang een lapjeskat, Spoekie genaamd, gehad.

Ernst met buurmeisje Marianne Boer

De Jonkers liepen op bepaalde vlakken vóór ons. Ze hadden een tv, een auto, zelfs een zeilboot. Als er op zaterdagavond op tv een show van Dorus (Tom Manders) kwam, dan gingen we naar de Jonkers toe.

De zeilboot en de Mercedes van de burens.

Een mooie tijd voor Riek was ook de Sportkeuring onder leiding van Jan Jonker. Ze vond het fijn om zich in te zetten voor de jeugd en ze vond het best interessant om dokters te ontmoeten. Ze haalde haar typediploma bij Scheidegger. Ze had veel voor onze beide kinderen over. In haar levensboek zegt ze: 'Ik zal niet gauw zeggen dat ik trots op de kinderen ben, maar de kinderen zijn heel belangrijk geweest in ons leven.' Dat geldt ook voor mij.

Herbert ziek in bed met zijn beesten.

Artistieke vrienden

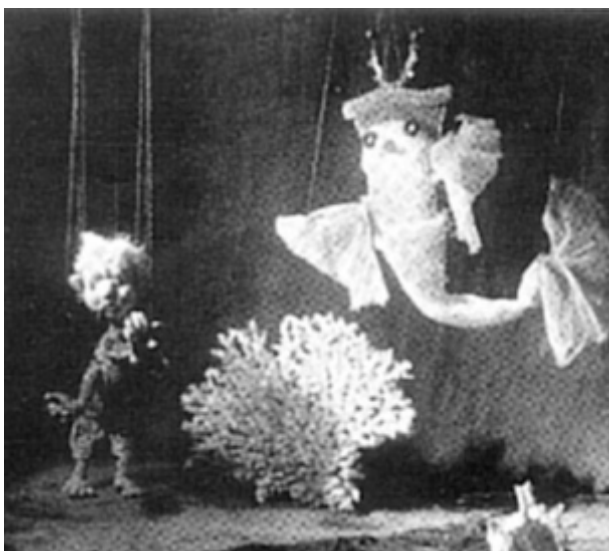
Ik kreeg een tekenopleiding aan de Rijksacademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam. Dat was nog in de oorlog. Later behaalde ik de akte handtekenen en decoratief tekenen en volgde ik 2 jaar lang lessen bij mevrouw Engelen Reitsma-Valença te Bergen. Ik werkte na de oorlog bij de Verenigde Blikfabrieken (Verblifa) die eerst in Dordrecht, vervolgens aan het Damrak in Amsterdam en later in Krommenie gevestigd waren. Ik probeerde ook mijn naam als marionettenspeler te vestigen. In de beginfase hielpen Riek en mijn zwager Frans Rotteveel mij. Vooral met Frans in de buurt kon het hele theater de Toverspiegel wel eens naar voren vallen.

Op een verregende namiddag in 1954 stond er bij ons een jongen op de stoep die mij zijn marionetten wilde laten zien. Hij heette Henk Boerwinkel, was een jaar of zeventien en bijzonder geïnteresseerd in mijn werk. Ik haalde uit de schuur een grote koffer met solo-marionetten te voorschijn. Toen ik de deksel opendeed, sprong er een muis uit. Dat vond Riek niet zo leuk. Maar we hadden ook aan de Frederikslaan veel last van muizen gehad. Ik liet Henk mijn grote solomarionetten zien: de Moerasgeest, Maan en Sterren, de Vlam. Hij was er zo door betoverd dat hij meteen poppenspeler wilde worden. En het is hem nog gelukt ook beroepspoppenspeler te worden. Later heeft hij samen met zijn vrouw Ans het Figurentheater Triangel opgericht en daarmee is hij wereldberoemd geworden.

Ik zorgde ervoor dat Henk bij de Blikfabrieken zijn eerste baantje als leerling-ontwerper kreeg. Ik werd zijn chef. Wij schermde onze werkplek af van de rest van de Blikfabrieken en voerden met elkaar vele gesprekken over poppenspel. In de zomer van 1956 kwam Rie de Boer op onze werkplek kijken. Ze werkte toen in de fabriekshal om in de vakantie wat geld te verdienen. Ze was meteen gek van marionetten en werd mijn assistente. We hebben met elkaar vreselijk veel opgetreden, vooral voor kinderen. Ons grootste succes werd 'Barendjes grote avontuur.' Toen Henk 2½ jaar lang vervangende dienstplicht bij de R.P.I. (Rijks Psychiatrische Inrichting te Eindhoven) vervulde, hebben we daar met z'n drieën en nog twee andere dienstweigeraars opgetreden. Dat was in januari 1959. Dat was een onvergetelijke middag waarop Henk prachtige marionetten liet zien zoals zijn Kobold en een mysterieuze marionet van tule en lasdraad die Wind in de nacht heette.

Rie de Boer als beeldhouwster.

Een eigen huis

Mijn vader leed op latere leeftijd aan reuma. Hij is in 1959 ernstig ziek geworden toen hij samen met mijn moeder en Nel aan de Oude Bergerweg in Bergen woonde. Ik was bij zijn sterfbed. Nel en ik gingen om de beurt waken. Ik was in die tijd net bezig om het huurhuis aan de Westerweg te gaan kopen. Mijn vader kon bijna niet meer praten en vroeg: 'Hoe is het met je huis?' Ik merkte dat hij steeds slechter werd en die nacht, eind december, is hij heel rustig ingeslapen. Hij lag op z'n rug te ademen. Ik had zijn hand vast. Plotseling ademde hij niet meer. Er was geen sprake van strijd. Hij had ook gezegd: 'Het is genoeg geweest.' Hij heeft denk ik niet zo'n gemakkelijk leven gehad door de pijnen die hij jarenlang gehad heeft. En hij was altijd de figuur op de achtergrond. Moeder domineerde. Ik heb toen zijn ogen gesloten. Dat was de eerste keer dat ik erbij was dat een mens stierf. Het was helemaal geen moeilijke belevenis. Het was juist mooi.

Opa Habiecht (links) en opa van Erkelens (rechts) met hun kleinzoon Herbert.

In het begin van de jaren vijftig woonden we maar een paar honderd meter van elkaar vandaan, hij aan de Frederikslaan en wij aan de Westerweg. Hij kwam altijd achter bij ons langs via de keuken. Een paar dagen nadat hij gestorven was, was ik in de keuken en zag ik hem plotseling bij de keukendeur staan. Het was een deur met daaromheen glas. Hij was precies zoals hij in de tijd van de Frederikslaan was, met zijn wandelstok. Ik opende de deur en ik raakte zijn voorhoofd aan met

mijn vingers. Dat voelde koud aan. Ik zei tegen hem: "Je bent toch gestorven? Je moet gaan." Toen verdween hij.

Kort daarop heb ik het huurhuis waarin we woonden voor zo'n 6.000 gulden gekocht. Daarmee had ik de vrijheid de plek naar eigen smaak in te richten. Ik besloot tegenover de keuken een atelier te bouwen. De bouwkosten bedroegen 3.000 gulden. De gemeente Heiloo gaf op 29 mei 1961 toestemming voor de bouw. In de buurt woonde een aannemer en met diens steun werd het atelier gebouwd. Ik deed

zelf het metselwerk. Henk Boerwinkel hielp mij daarbij. Het dak werd met hulp van de aannemer erop gezet. Er was van netjes middendoor gezaagde berkenstammen een plafond aangebracht. De vloer was van beton. Er was in die vloer een verdieping aangebracht zodat het atelier ook als theater dienst kon doen. De mensen zouden dan in die kuil zitten en een goed zicht hebben op het verlichte theater. Daar is echter niets van terecht gekomen. Ernst was een groot liefhebber van elektronica en al snel stond deze ruimte vol oude tv's en andere apparatuur. Mijn zoons hadden nu een eigen plek om te experimenteren met bandrecorders, platenspelers, versterkers en boxen.

Docent creatieve handvaardigheid

Jarenlang kampeerden we in de zomer op strand Noord in Egmond aan Zee. Riek en de kinderen verbleven dan vijf weken lang op het strand. Ik had ook vakantie, maar niet zo lang. Ik kon de Blikfabrieken wel vanuit Egmond bereiken. Maar mijn werkzaamheden daar liepen teneinde. Verblifa had steeds minder werk voor tekenaar-ontwerpers en ik was gedwongen naar een andere werknemer om te zien. Ik ging op mijn 47e het onderwijs in. Onder meer werkte ik bij de Centrale Technische School Zaanstreek in Krommenie. Ik behaalde de akte NO decoratief tekenen en werd leraar creatieve handvaardigheid voor jongens van de ITO- en brugklassen. ITO stond voor Individueel Technisch

Onderwijs. Het ging hierbij om leerlingen die extra begeleiding nodig hadden. Dit werk was zeer inspannend en daardoor had ik minder tijd beschikbaar voor voorstellingen met mijn theater De Toverspiegel. Wel ging ik meer verdienen zodat we met vakantie naar het buitenland konden. Drie jaar lang zijn we naar natuurvriendenhutten in Zwitserland geweest. Riek had de slechtste schoenen van ons vieren. De eerste keer maakte ze terugwandelend van de Rosenlauigletsjer een schuiver. 'Ik ga nooit meer naar dit rond land toe,' mopperde ze. Maar ze is toch nog twee keer gegaan.

Als een jaar ten einde liep, probeerde ik altijd een bijzondere ets te maken om de afdrukken ervan als nieuwjaarskaart rond te sturen. Dat was een heel werk en de kaarten werden dan ook altijd pas in januari verstuurd. Ik drukte ze zelf met een pers die in het atelier stond. In december 1964 was er een maansverduistering die wij met ons hele gezin vanuit de tuin hebben gevolgd. Dat maakte zo'n indruk op mij dat ik de sfeer in de Nieuwjaarskaart van 1965 probeerde te vangen. Ik bleef optreden met Rie de Boer en ook met succes. In november 1969 schreef de Alkmaarsche Courant over mij: 'Jan van Erkelen is sinds een aantal jaren een bekende figuur geworden in het artistieke schijnwereldje van de marionettenkunst. Hij is lid van de Nederlandse Kring van Poppenspelers. In dit milieu en daarbuiten kent iedereen hem als een man die aan de touwtjes trekt.'

*Twaalf-en-een-half-jarig
huwelijksfeest van Ger en
Marieke, 21 januari 1966.
Ernst heeft zijn arm over de
schouder van Hetty Schuyt
gelegd. Ik sta zelf achteraan
met Riek voor mij. Herbert zit
op de grond. Achter oma staan
Ger en Marieke. Naast Ger
staan Nel en Tine. Ariën, de
zoon van Ger en Marieke, zit
naast Tine.
Locatie: Koekenbier, Alkmaar*

Wachtgelder

Ernst en Herbert gingen min of meer tegelijk het huis uit. Ernst ging in Amsterdam op kamers wonen voor een stage elektrotechniek. Hij had een kamer gevonden op de Koninginneweg en daar ontmoette hij Ineke Casemier die zijn vrouw zou worden. Herbert zat op een piepklein kamertje aan de Van Woustraat wis- en natuurkunde te studeren. Zelf werd ik langzamerhand in deze tijd te oud voor de lessen creatieve handvaardigheid die ik gaf. Ik was jarenlang aan diverse scholen verbonden geweest. Tot en met juli 1974 werkte ik bij de M.T.S. Zaanstreek en tot en met juli 1976 bij de Wenckebach M.T.S. in Beverwijk. Nog tot en met juli 1978 gaf ik les in het ITO onderwijs. Vanaf mijn zestigste verjaardag ging ik echt met vervroegd pensioen, omdat ik de drukte van vooral die jongens met buitenlandse ouders niet meer aankon. Ik had altijd een fijne band met mijn leerlingen gehad en ik probeerde hen ook bij te brengen dat je je via creatieve expressie van trauma's kunt bevrijden. Ook heb ik in het onderwijs vrienden voor het leven gekregen, zoals Ton van Leeuwen en Dirk de Jong.

Ik vond het in die jaren moeilijk om met Riek om te gaan. Nu de kinderen uit huis waren, hadden we weinig meer dat ons aan elkaar bond. Ik ging altijd alleen op vakantie, omdat zij tegen al dat reizen op zag. Als ik dan na enkele weken weer thuiskwam, was het enige wat ze zei: 'Oh, ben jij daar weer?' Ik had toen niet de moed bij haar weg te gaan. We kregen ook via Ernst en Ineke onze eerste kleinkinderen, Remko en Nicole, en konden opgaan in onze rol als opa en oma. In het atelier maakte ik nieuwe marionetten. Black Beauty was gebaseerd op de bekende stripteasedanseres Josephine Baker. Ze kon op het toneel haar bh-tje laten vallen en ook nog het lapje voor haar kruis. De kinderen waren wel verrast deze kant van hun vader te zien.

Ik werkte ook aan een oude vrouw met een mandje, een soort heks, en was verrast dat zij de trekken van mijn moeder had. Die was op hoge leeftijd in 1970 gestorven. Door een attack was ze jarenlang niet aanspreekbaar, maar wel een vriendelijke oude dame geworden die alleen kon zingen: 'Zwaluw, waarheen is uw vlucht, hoog in de lucht?'

De grote Tovenaar, marionet ter vervanging van de oude Tovenaar met zijn puntmuts.

Oude vrouw met mandje

Marie Koning.

Riek voelde zich in die tijd erg eenzaam. Het stoorde haar dat ze zo achteraf woonde zonder uitzicht op de Westerweg. Daarom stemde ik erin toe om te gaan verhuizen. Wij kwamen op Westerweg 360 in Alkmaar terecht, een veel minder mooie plek, maar wel met uitzicht op het straatverkeer. Ik had nu geen eigen atelier meer, de zolder werd mijn nieuwe werkplek.

In november 1977 exposeerde ik samen met een hele groep kunstenaars in de witte kerk in Heiloo. Onder hen was ook Marie Koning, die met mijn zus Tine samenwoonde. Marie, of Rie zoals we haar noemden, was een apart figuur met een geheel eigen humor. Zij had de naam 77-11 voor de kunstenaarsgroep bedacht. Het ging om elf kunstbroeders en -zusters die zich in de elfde maand presenteerden. Rie maakte in die tijd hele fraaie collages. In het programmaboekje waren geen foto's van de leden van de groep te vinden, maar portrettekeningen. Die waren vermoedelijk wel aan de hand van foto's gemaakt. Ik leek in die tijd een beetje op George Harrison.

Oude vrouw en Vreemd vogelwezen.

Nieuwe partner

Herbert trouwde in oktober 1981 met Loes de Ruiters. Het jaar daarop werd David geboren, ons derde kleinkind. Herbert was aan het promoveren in de theoretische fysica. Ik was erg trots op hem toen hij in mei 1984 zijn proefschrift verdedigde in de Spuikerkerk. Ik gaf hem een ets waarop een uitzicht vanaf de duinen op Schoorl zichtbaar is. En ik schreef een heel verhaal over de vreemde dingen die hij vroeger had gedaan en met getallen of de aardbol te maken hadden. Bij al deze dingen was er bij Riek en mij vaak de vraag opgekomen 'Wat zal er uit dat kereltje groeien?' We dachten werkelijk dat hij nu zijn bestemming had bereikt. Maar enkele maanden later gingen Loes en hij scheiden. Daarop koos hij ervoor de wetenschap te verlaten. Hij ging de journalistiek in en wist later een baantje op de Vrije Universiteit op de kop te tikken. Het was een zware tijd voor ons. Loes was zwanger van ons vierde kleinkind. Het werd geboren in december. Het was een meisje: Laura. Ik heb het geboortekaartje gemaakt.

Door dit alles was er iets veranderd in mij. Ik had in huwelijksstrouw geloofd en het was een schok om van zo nabij een echtscheiding mee te maken. Zelf was ik niet van plan om Riek in de steek te laten, maar in de zomer van 1985 werd ik in Zwitserland verliefd op Frieda Maria Schneider. Ik was zo gelukkig met haar dat ik bij haar wilde wonen. Ik liet Riek in Alkmaar achter en ging tijdelijk in Egmond aan Zee achter in de tuin bij Dirk en Lien in een huurhuisje wonen. Herbert had inmiddels ook een andere partner gevonden, Inge Teunissen.

Ik had niet gedacht dat ik mij op mijn 67e zo kon laten gaan. Ik was zo verschrikkelijk verliefd. Het besluit om naar Zwitserland te gaan is heel belangrijk voor mijn ontwikkeling geweest. Wij gingen wonen in het winddorp Malans in de buurt van Landquart met een prachtig uitzicht op het dal van de Rijn en op de bergen. Daar heb ik nog wel nieuwe marionetten gemaakt, maar ik ging mij vooral toeleggen op het maken van aquarellen in de bergen. Mijn schildersnatuur werd enorm aangesproken door het prachtige bergland om mij heen en door de wisseling van de seizoenen die

daar veel sterker is dan hier. Frieda stopte met het werk dat zij altijd als secretaresse had gedaan. Zij ging samen met mij cursussen Reiki volgen. Zij was erg geïnteresseerd in de relatie tussen lichaam en geest en bekwaamde zich naast haar studie psychologie in regressie- en reïncarnatietherapie. Ook leerde zij met Bach-remedies te werken. Door Frieda kwam ik op het spirituele pad terecht.

Dromen

Frieda en ik zijn zo'n 17 jaar lang bij elkaar geweest. Ik hield al die tijd in Alkmaar een eigen woning aan, zodat ik mijn familie en vrienden in Nederland gemakkelijk kon opzoeken. Ik was ook niet van plan Zwitser te worden. Ik verdiende in Zwitserland wat bij met het geven van cursussen 'marionetten maken' en met de verkoop van aquarellen. Regelmatig had ik exposities in de omgeving van Landquart. Ik heb heel veel aquarellen gemaakt, maar ook etsen zoals van het bergdorpje Fanans. Ik maakte nieuwe vrienden en had ook een goed contact met de kinderen van Frieda. Ik was aan een heel nieuw leven begonnen.

In Zwitserland kwam ik tot mij zelf wat ook blijkt uit mijn dromen. In juli 1995 droomde ik: 'Ik ben gekleed als een boeddhistische of Tibetaanse monnik. Ik draag een kimono, gebroken wit, met licht-bruine banden. Ik zit op mijn knieën en schilder op een langwerpige stuk papier dat voor mij op de grond ligt. Niet een bepaalde voorstelling maar meer een abstracte kalligrafie, zwart op wit, met een brede penseel geschilderd.

Rechts naast mij, maar meer naar voren, zit mijn leermeester. Ik zie hem van opzij. Hij zit gebogen te kalligrafieren en ik kan zijn

gezicht niet zien, ik kijk neer op zijn kale hoofd. Plotseling richt hij zich op en zie ik zijn mooie gezicht. Ik zie nu ook dat het een jongeman is en ik vind hem sympathiek, mijn liefde gaat naar hem uit. Naast

hem, maar meer naar achteren zijn nog twee monniken. Ik zie hen wazig. De sfeer is heel mooi, een intense vrede. Ik werk snel en maak verscheidene tekeningen. We praten niet, maar kunnen elkaar zonder woorden begrijpen.

Wanneer ik genoeg bladen vol getekend heb, rol ik ze op en steek ze onder een band die over een lange lap is genaaid. Ik heb het gevoel dat ik veel gedaan heb en voor alle dagen van de maand een tekening klaar heb. Ik rol de lange lap met tekeningen op. Ik neem ze onder mijn arm en ga weg.'

Later droomde ik dat mijn eigenlijke bestemming in het leven was om een kinderspeelplaats te maken: 'In de buurt is een beekje. Ik kan een aftakking maken en laat een smal watertje tussen de kleivormen stromen. De kinderen zullen heerlijk met klei en water kunnen spelen. Heel duidelijk hoor ik mijzelf zeggen: "Dit is mijn eigenlijke bestemming." Ik voel mij gelukkig.'

De Lichtdrager

Het overlijden van Nel

In het begin van 1997 ging ik samen met Frieda naar een cursus 'ontwikkeling van mediumschap', gegeven door Renée Bonanomi, een bekende Zwitserse vrouw. Het ging erom de kracht van de overgave en de intuïtie te ontwikkelen. Ik kreeg bij haar ook een privé-consult van een kwartier. Ik ging naar haar toe. Toen zei ze meteen: 'Je vader is daar.' Dat maakte mij heel gelukkig. Toen zei ze: 'Schrijft jouw vader?' Ik zei: 'Nee. Mijn vader is geen schrijver, mijn zoon schrijft. Die schrijft boeken.' Ze had in mijn aura gezien dat mijn vader losse bladen papier strooide. Ook zag ze gestalten, één met een stok. Ze vroeg of ik wist wie dat waren. Daar kon ik geen antwoord op geven. Ik zei: 'Het kunnen marionetten zijn. Ik heb er een paar met een stok in de hand.' Toen was het kwartier om. Ze ging rusten, omdat het middagpauze was. Na twintig minuten kwam ze naar me toe en zei: 'Je vader was weer daar. Er was iets met Australië. Kun je dat verklaren?' Ik antwoordde: 'Ja dat kan ik wel. Ik heb een broer in Australië. Die is op z'n 22e bij de BPM gaan werken en zwierf over de hele wereld.'

*Met deze Pelgrim won ik in de jaren zestig
de tweede prijs in een wedstrijd
uitgeschreven door het weekblad Libelle.*

In dit jaar was ik veel in Nederland, omdat mijn oudere zus Nel ernstig ziek was. Ze stierf op 7 september 1997, 92 jaar oud. Ze had altijd voor mijn vader en moeder gezorgd. En na het overlijden van moeder was zij nog 27 jaar alleen geweest. Ze was zeer eenzaam geweest. Ze was geabonneerd op Vrij Nederland, las nieuw verschenen boeken en was altijd verontwaardigd over de misstanden in de wereld. Rond oud en nieuw maakte ze geld over naar diverse bevrijdingsbewegingen in de wereld. Maar gelukkig was ze niet. Daarom merkte ik bij haar crematie op:

'Haar innerlijke roerselen kwamen moeilijk naar buiten, maar tijdens haar ziek zijn van de laatste tijd hebben we veel kunnen praten en voor mij was het verrassend te horen dat ze vertelde nooit gelukkig te zijn geweest en dat ze zelfs een periode gehad had waarin ze niet meer wilde leven. Heel dankbaar ben ik nu dat de familieleden en vrienden veel aan haar ziekbed zijn geweest en dat ze ongetwijfeld gemerkt hebben dat we wel van haar houden en dat we haar ook onze liefde getoond hebben, door haar over gezicht, armen en handen te strelen, en haar gekust hebben. Tijdens onze gesprekken van de laatste tijd heb ik haar ook kunnen vertellen over mijn gevoel en geloof over een leven na de dood. Toen ik haar mijn diepste gevoelens hierover heb kunnen zeggen, zag ik een verandering in haar gezichtsuitdrukking komen en een verwondering en blijdschap over haar komen. Dit maakte ook mij gelukkig.'

Tachtig jaar!

Mijn tachtigste verjaardag heb ik in Nederland gevierd met een etentje bij Koekenbier in Alkmaar. Frieda had meegeholpen een prachtige expositie van mijn recente werk in Grootchermer in te richten. Ik had inmiddels zes kleinkinderen. Herbert en Inge hadden twee kinderen gekregen: Kim en Jesse. Het was een hele fijne verjaardag. Dirk de Jong was er, hoewel hij al ernstig ziek was. Henk en Ans Boerwinkel waren helemaal uit Meppel gekomen. Natuurlijk waren ook mijn broer Ger, zijn vrouw Marieke en hun zoon Ariën daar. Ariën was getrouwd met Mirjam en had twee kinderen bij zich: Ram Joshua en Amba. Mijn broer Kees was er natuurlijk niet. Die woonde in Australië. Maar ook met zijn kinderen Bob en Keesje heb ik een goede band. Het is een fijne familie.

Het jaar daarop hadden Herbert en Henk Boerwinkel in de kampeerboerderij de Uelenspieghel in Uffelte een gezamenlijk optreden rond het thema alchemie. Henk had een enorme maskerpop gemaakt van een levensgrote mummie die geleid door een blinde gids tot leven kwam. Ook herinner ik mij een grote marionet, de Alchemist geheten, die erin slaagde om lood om te zetten in zilver en goud. Het was tjokvol in de Uelenspieghel. Er zaten zelfs mensen op de trap omhoog. Ik had voor kinderen Jodocus met de gele neus meegenomen.

Ik ben er trots op dat Henk en Ans Boerwinkel het zover als beroespoppenspelers hebben geschopt. De marionetten, stok- en handpoppen van Henk zijn ook fantastisch. Henk heeft aan ieder figuur heel veel zorg besteed. Die mummie was levensgroot, omdat hij er zelf inzat.

Een keer heb ik in die tijd van Henk en Ans gedroomd. Eerst begon ik als een wilde met Ans te dansen. Daarna kwam Henk, zoals gewoonlijk in het zwart gekleed, statig naar binnen: 'Hij wil mij het huis laten zien. Door de keuken komen wij in de tuin en gaan door een grote open plek met aan het eind een hoge marmeren muur met antieke, gedeeltelijk verwoeste reliëfs. Voor de muur is een halfronde wand eveneens van marmer. Boven in deze muur staan rode rozen die bloeien. Het is nu donker maar er schijnt door alles heen een prachtig licht. Ik kijk rond en zeg tegen Henk: "Waar komt dat licht vandaan?" Plotseling zie ik dat het marmer van binnenuit alles verlicht. "Dat is mooi," zeg ik tegen Henk. "Ja, dat is mooi," zegt hij.'

Het pad naar de sjamaan

In oktober 1999 opende ik een tentoonstelling van mijn werk in galerie Planaterra in het Zwitserse Chur. Het ging om 25 aquarellen die hoofdzakelijk in het dal van de Rijn en in het nabijgelegen Prätigau ontstaan waren. In de Bündner Zeitung stond een mooie foto van mij. Op die foto zie je dat ik nog steeds omringd was door marionetten: de Moerasgeest, Jodocus met de gele neus en kabouter Tinteltje. Ernst is een paar keer bij een opening van een expositie aanwezig geweest. Dan vertrok hij 's avonds met de auto uit Nederland om de volgende dag helemaal kapot in Malans aan te komen.

Foto uit: Bündner Zeitung, Die Südstschweiz, 16 oktober 1999.

Het heerlijkst vond ik het om te schilderen in de bergen. Hier zie je mij bezig een aquarel te maken. Mijn innerlijke wereld kon ik op deze wijze niet weergeven. Soms voelde ik mij echter enorm aangesproken door boeken die ik las. Ik denk dat Tine mij op het boek *Het pad naar de sjamaan* van Olga Kharitidi heeft gewezen. Het beschrijft een inwijding in de wereld van de Siberische sjamanen. Ik voelde mij ook door dit boek enorm aangesproken en ik wilde eigenlijk meteen een reis boeken naar het Altai-gebergte om die bijzondere streek in Siberië te ervaren. Mijn zoons hebben dat gezien mijn leeftijd afgeraden en toen heb ik zelf maar een Sjamaan gemaakt. Voor Herberts boek *Jezus en de broederschap der Essenen* heb ik in die tijd twee potloodtekeningen gemaakt, één van de hertengod Kernunnus. Ik heb er erg mijn best op gedaan.

De Sjamaan.

De hertengod Kernunnus.

Vrede

In Zwitserland maakte ik heel andere marionetten dan vroeger. Ik had geen last meer van de angsten die mij ooit in de Middenstraat hadden achtervolgd. Ik heb een Zeemeermin gemaakt die net zulke mooie ogen heeft als Frieda. En ik werkte aan de marionet Vrede. Beide marionetten zijn in Zwitserland gebleven. Toen ik met marionetten maken begon, was het 1933 en kwam Adolf Hitler in Duitsland aan de macht. Je kunt je die tijd nu niet meer voorstellen. Mijn broer Ger zat in het verzet en zorgde ervoor dat joodse mensen die in Noord-Holland ondergedoken zaten genoeg te eten hadden dankzij voedselbonnen die eerder van de Duitsers waren gestolen. Het mooiste van de oorlog was toen de vrede in aantocht was. Vlakbij het huis van mijn ouders aan de Frederikslaan had je een voetbalveld met tribunes. Toen we hoorden dat er voedseldroppings kwamen, gingen alle mensen uit de buurt die tribunes op. Dan zagen we de vliegtuigen van de Engelsen overkomen. In de verte strooiden die meel en blikken met kaakjes uit op het vliegveld bij Bergen. Bij de mensen op de tribunes stroomden de tranen over de wangen. Dat brood van dat meel, wittebrood, werd aan ons uitgedeeld. Het werd Zweeds wittebrood genoemd.

De Zeemeermin.

Ik voelde mij na mijn 82e nog vitaal, maar mijn vergeetachtigheid begon mij meer en meer te plagen. Frieda had het daar moeilijk mee en langzamerhand groeide bij ons het idee om uit elkaar te gaan. Ik bleef steeds langere perioden in Alkmaar om mijn kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen te kunnen zien. Nicole, de dochter van Ernst en Ineke, is getrouwd met Danny van Eijk. Cisco Daniël werd op 29 juli 2000 geboren en Danique Angelina op 12 november 2002. Het zijn echte schatjes.

Vrede, marionet uit Zwitserland.

Terug naar Holland

Ergens in 2004 reed Ernst naar Zwitserland toe om mij met wat spullen op te halen. Wij zijn toen ook nog bij Doris Zahler geweest. Dat is een dochter van Cor Helleman, de vriendin van Riek uit de AJC-tijd. Cor was getrouwd met een Zwitser: Ernst Zahler en zo is onze verbinding met Zwitserland ontstaan. Zelf had ik in Alkmaar inmiddels een woning op een hofje in Alkmaar, aan de Paul Krugerstraat 29. Daar is er weinig meer uit mijn handen gekomen, op de Sjamaan na. Ik schilderde nog wel, onder meer in het Heilooërbos, maar ik hield ook erg van lezen en ik verdiepte mij in de wereld van de Maya's. Nog in Zwitserland had ik de boeken van Norbert Muigg ontdekt die Oostenrijker van geboorte was en in Guatemala door de Maya-priester en regenmaker Don Julián was ingewijd in de wereld van Maya-krachten. Ik voel mij verbonden met volkeren die net zoals ikzelf een band met de geestenwereld hebben.

Riek van Erkelens met haar achterkleinkind Danique.

Nu ik weer in Alkmaar was, kon ik vaker naar Riek toegaan die eerst op een hofje in Heiloo en later in een aanleunwoning van zorgcentrum De Loet woonde. Zij noemde zichzelf nog steeds Riek van Erkelens, hoewel wij al lang gescheiden waren. In die tijd ging zij geestelijk meer en meer achteruit. Er viel jammer genoeg geen zinnig gesprek meer met haar te voeren. Een tijdje ging ze naar een dagcentrum in de Loet toe. Maar zelfs dat was haar teveel. Ze wilde alleen zijn, maar wel met uitzicht op mensen. In maart 2007 werd zij opgenomen in verpleeghuis Zuyderwaert in Heerhugowaard. Ze was erg opstandig: 'Ik wil dit niet. Ik wil dit niet.' Ze wilde eigenlijk naar haar ouderlijk huis toe. In het verpleeghuis zaten allemaal uitgebluste mensen. Het was een triest gezicht zoveel dementerenden bij elkaar te zien. Ondanks mijn vergeetachtigheid wist ik wel hoe ik met de trein in Heerhugowaard kon komen. Ik heb Riek regelmatig in het verpleeghuis opgezocht. Ik was ook de laatste van de familie die haar nog in leven heeft gezien. Op 3 augustus overleed ze 's ochtends vroeg, 88 jaar oud.

Het afscheidsfeest

Langzaamaan kon ik niet meer goed voor mijzelf zorgen. Pas als ik honger had, ging ik eten halen en in mijn kast lagen schone en minder schone kleren door elkaar heen. Mijn burens, Pieter Bliëk en Anabela Grgic, hielden een oogje in het zeil. Vaak ging ik koffie drinken bij Miem de Vries, een nieuwe vriendin met wie ik goed kon praten. Ook was ik geregeld in het restaurant van de Hema te vinden. Ik had het naar mijn zin in Alkmaar, maar ik kon niet op het hofje blijven wonen. Fysiek was ik nog goed. Ik ben met Pieter nog tweemaal naar IJsland te kamperen geweest. Toch was ik blij dat ik in 2008 met de Kerst naar het zorgcentrum Agnes in Egmond aan Zee kon gaan. Daar kreeg ik een grote kamer, eigenlijk bedoeld voor een echtpaar. Ik had het er meteen naar mijn zin.

Herbert en Ernst waren inmiddels een afscheidsfeest voor mij aan het organiseren. Het ging om mijn artistieke afscheid na 75 jaar poppenspel. Het feest vond plaats in marionettentheater De Zilveren Maan op landgoed Elswout in Overveen.

Poppenspeelster Jeanette Kuiper had de aankondiging van dit afscheid naar een paar kranten toegestuurd. Er werd wel in drie verschillende kranten aandacht aan mijn levensverhaal besteed en op de dag zelf maakte de NCRV opnamen voor het programma 'Man bijt hond.' Vóór de pauze lichtte Henk Boerwinkel de betekenis van mijn werk met verschillende anekdotes toe en samen met Ans voerde hij met mijn oude marionetten het spel 'Juffrouw Prillewitz' op dat gebaseerd is op een sprookje van Godfried Bomans. Na de pauze zorgde Herbert ervoor dat ik nog één keer mijn allereerste marionettenspel 'Vreemde nacht' kon opvoeren. Herbert had de tekst van dat spel al jaren terug veilig opgeborgen. Natuurlijk kon ik het niet meer zo goed als vroeger. Op een gegeven moment viel ik van het podium af midden in een koffer met marionetten.

Die marionetten hebben mijn val opgevangen. Zij misten wel enige ogen, maar ik kon het podium weer op en het spel afmaken.

Dat was ook de laatste keer dat ik Nel Groen heb gesproken. De Groenen kende ik al vanaf de vakanties aan het strand in Egmond aan Zee. Toen hadden zij een huisje in de duinen. Nel leek nog zo goed, maar een maand later was haar crematie in Hoorn. Zelf ben ik de enige overlevende van het gezin aan de Middenstraat in Alkmaar. Na Nel zijn ook Tine, Kees en Ger overleden. Leo Verhagen, een zwager van mij, leeft nog wel. Hij is inmiddels ook in de negentig.

Leo Verhagen, Jan van Erkelens en Nel Groen.

Jan
Rie Jonker
Riek
Ernst
Herbert

Herbert en Ernst in de Efteling

Ernst en Herbert met kerst

Ger
Nel
Tine
Ariën
Riek
moeder
vader
Ernst
Herbert
Jan

Nel
Ger
vader
moeder
Truus
Riek
Jan
Tine

Mijn opa en oma

Mijn vader en moeder

Herbert

Jan, Riek en Herbert

Herbert en Ernst

Mijn marionettentheater

Kamperen op het strand van Egmond aan Zee

Ernst en Piet Groen

Kamperen op Texel

Jan heeft nieuwe tanden

Herbert en Jan

Ernst en Jan in Zwitserland

Frieda en Jan

Doris en Jan

Uitzicht op het balkon in Malans

Jan en Henk Boerwinkel

Jan op IJsland

Riek

Jan David Laura Kim Jesse

Jan met de hondjes van Ernst en Ineke

De marionetten van Jan

David

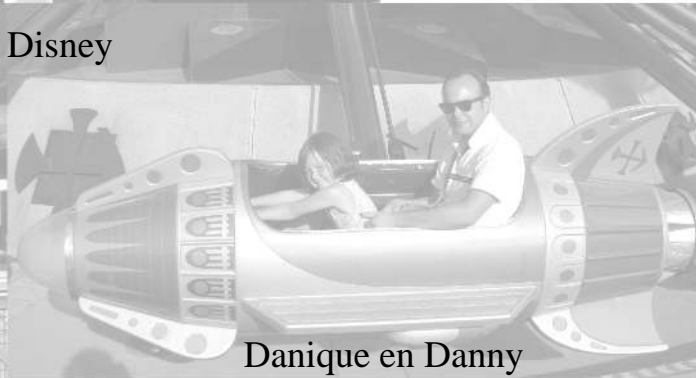
Euro Disney

Laura

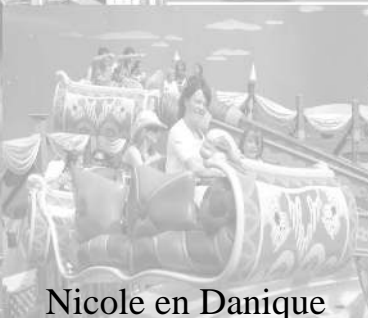
Jesse, Remko en Cisco

Danique en Danny

Ernst

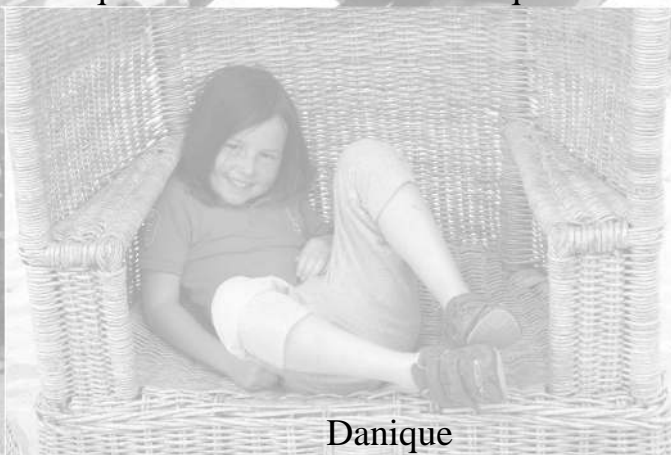
Nicole en Danique

Jesse en Danique

Cisco en Danique

Danique

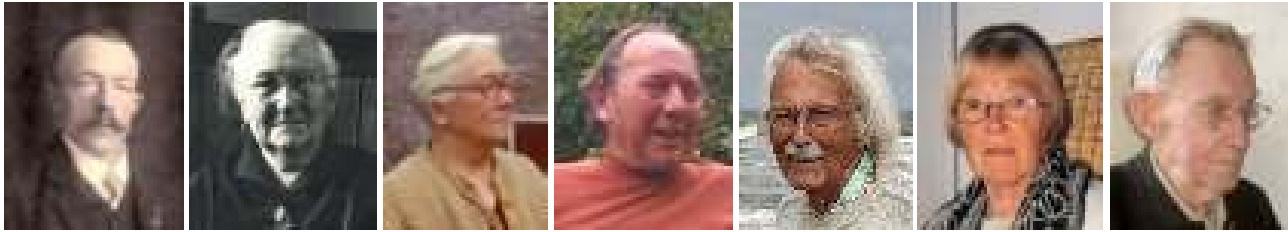
Jesse en Kim op Texel

Remko in Egmond aan Zee

Het gezin van mijn ouders

Vader

Moeder

Nel

Kees

Jan

Tine

Ger

Mijn gezin, kleinkinderen en achterkleinkinderen

Jan was getrouwd met Riek
Zij hebben 2 kinderen
Ernst en Herbert

Ernst is getrouwd met Ineke.
Zij hebben 2 kinderen
Remko en Nicole

Herbert was getrouwd met Loes.
Zij hebben 2 kinderen.
David en Laura

Herbert is nu getrouwd met Inge.
Zij hebben 2 kinderen.
Kim en Jesse

Nicole is getrouwd met Danny.
Zij hebben 2 kinderen.
Cisco en Danique.

